

Beleidsplan TMGN 2025-2029

Dit is het derde in de reeks Meerjarenbeleidsplannen van de TMGN, en wel voor de periode 2025-2029.

Doelstelling en strategie

Het Trefpunt Medische Geschiedenis in Nederland (TMGN) streeft er naar dé ontmoetingsplaats te zijn voor iedereen die is geïnteresseerd in medische geschiedenis. Ook wil het Trefpunt een werkplaats zijn voor onderzoekers op alle vakken die op noemer van de medische geschiedenis kunnen worden gebracht.

De vijf bedrijfsunits die ruimtelijk het Trefpunt vormen, bevatten de grootste niet-universitaire verzameling boeken, tijdschriften, archieven en documentatie die als bron kan dienen voor de studie van de geschiedenis van de geneeskunde, farmacie, verpleegkunde, fysiotherapie, diergeneeskunde etc. Naast de mogelijkheid om de collecties te raadplegen is er accommodatie voor onderzoek en overleg. Inmiddels is alle apparatuur aanwezig voor het houden van bijeenkomsten en het live streamen en de videoregistratie van lezingen, cursussen en presentaties.

Een breed opgezette website (www.tmg.nl) geeft alle informatie over het Trefpunt, over de aanwezige collecties en over de activiteiten van de instellingen en organisaties die met het Trefpunt zijn verbonden. Ook de website van de Nederlandse Vereniging Medische Geschiedenis (NVMG) is onderdeel van de tmgn-website.

Het Trefpunt wil haar verzameling op peil houden door schenkingen uit verzamelingen die mede als gevolg van bezuinigingsbeleid en digitalisering, verloren dreigen te gaan. Het collectieprofiel richt zich op de bronnen voor de historiografie van de medische geschiedenis van Nederland, in het bijzonder de fysieke bronnen ook al zijn deze ook digitaal beschikbaar. Digitale bestanden zijn lang niet altijd van voldoende kwaliteit en ook ontbreekt vaak onderdelen (advertenties, naamlijsten) die men niet rekende tot de vakinhoudelijke informatie.

De komende vijf jaar wil het Trefpunt zich meer richten op educatie en daarmee haar bekendheid vergroten en haar doelgroepen verbreden. Ervaring is al opgedaan met scholieren en aankomende zorgverleners (o.a. arts-assistenten). Het komende jaar wordt een stramien opgezet en uitgetoetst voor educatieve bijeenkomsten. Doelgroepen in eerste instantie zijn scholieren, studenten en aankomend zorgverleners.

Beleid

De doelstelling van de Stichting Centrum Medisch Erfgoed (SCME) is het Trefpunt niet alleen fysiek maar ook ideëel (intern en extern) vorm te geven. Dit is alleen volledig te realiseren door samenwerking van de SCME met organisaties die eveneens het beoefenen van de medische geschiedenis als primaire doelstelling hebben.

Dat zijn:

1. De Stichting Farmaceutisch Erfgoed, verbonden aan de KNMP en gevestigd naast het Trefpunt in een gelijksoortig pand, met historische verzamelingen op farmaceutisch gebied.
2. De Stichting Historisch Verpleegkundig Bezit met een eigen collectie in een van de bedrijfsunits.
3. De Nederlandse Vereniging voor Medische Geschiedenis (NVMG), opgericht in november 2014.
4. De Artsenfederatie KNMG die in het pand Foksdiep 10 haar recente archieven heeft

ondergebracht en een 'historiekamer' heeft ingericht. Het 'Domus Overleg' waaraan de historische gremia van de wetenschappelijke verenigingen binnen de Artsenfederatie KNMG deelnemen, fungeert sinds september 2024 als 'KNMG-commissie Domus Overleg', gevestigd in het Trefpunt op Urk.

5. De medisch-wetenschappelijke verenigingen, waarvan een groot aantal inmiddels een gebruikersovereenkomst met de SCME heeft gesloten, evenals de historische gremia van de fysiotherapie (KNGF), de verloskundigen (KNOV), de tandheelkunde (KNMT), de diergeneeskunde (KNMvD).

In de komende vijf jaar wordt ingezet op een versterking van de samenwerking tussen de genoemde gremia en de gebruikers van het Trefpunt. Van groot belang is dat de samenwerking niet alleen binnen het Trefpunt plaatsvindt, maar dat ook in de presentatie naar buiten het Trefpunt als een herkenbaar geheel optreedt. Daardoor zal niet alleen de kwaliteit van de nog steeds groeiende collecties toenemen door goede selectie, sanering en onderlinge afstemming, maar ook de gezamenlijke studie van de bronnen worden voortgezet en de kwaliteit van de dienstverlening aan derden verbeteren. De TMGN-cahiers, waarvan tot nu toe acht deeltjes zijn verschenen, bieden de mogelijkheid om de resultaten van kleinschalig onderzoek te publiceren.

Bestuur en beheer

Het Trefpunt is eigendom van de SCME welke wordt bestuurd door:

vacature, voorzitter

L. Verschoor, secretaris

A.N.H. Weel, penningmeester

A. van der Tol (*overleden 9 oktober 2024*)

M. Wijnen

M.A.J. Theunissen

R.L.V.M. Barnasconi, voorzitter ad interim

F. Schuitemaker

E. Storchi

R. Versteeg (adviseur)

Het bestuur wordt bijgestaan door een Raad van Advies, thans bestaande uit Th. van Berkestijn, waarbij de bestaande vacatures nog niet zijn ingevuld hangende de reorganisatie in het kader van de WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen). In het kader van de nieuwe wet is eind 2024 een begin gemaakt met de professionalisering van het bestuur die haar beslag krijgt in 2025.

Het Trefpunt wordt beheerd door:

Prof. dr. M.J. van Lieburg, emeritus-hoogleraar medische geschiedenis en bibliothecaris van de KNMG.

Eline van Lieburg, manager van het Trefpunt en verantwoordelijk voor het secretariaat, de administratie en het beheer van de website en de gebouwen, is als enige medewerker bezoldigd aangesteld voor 0,5 fte.

Financiën

De uitgaven van het Trefpunt betreffen de exploitatie van de gebouwen, de activiteiten van het Trefpunt en de kosten voor de medewerker in dienst van de SCME.

Daartegenover staan inkomsten uit de eigen kring van liefhebbers van medische geschiedenis (donaties), van begunstigers en uit activiteiten en van wetenschappelijke verenigingen, welke

huur- en gebruikersbijdragen inbrengen. Inmiddels levert ook de verkoop van dubletten inkomsten op.

Hoewel het de ambitie van het bestuur is om via deze inkomsten de exploitatie kostendekkend te maken is er om de toekomst zeker te stellen, meer nodig. Wellicht zal, als er zich meer beroepsgroepen aansluiten, uitbreiding – ook in ruimtelijke zin – nodig zijn. Het bestuur wil daarom actief naar fondsen zoeken die culturele activiteiten en het redden van erfgoed ondersteunen en naar sponsors, die willen bijdragen aan een meer structurele financiering.

De SCME heeft uitdrukkelijk geen winstoogmerk en wil haar inkomsten uitsluitend aanwenden voor het realiseren van haar doelstellingen. Ook bij ontbinding van de SCME is statutair vastgelegd dat de dan vrijkomende middelen uitsluitend gebruikt mogen worden voor het realiseren van de oorspronkelijke doelstelling.

Het Trefpunt draait geheel op vrijwilligers, uitgezonderd de manager, die voor hun inspanning geen vergoeding ontvangen m.u.v. substantieel en aantoonbaar gemaakte kosten. Ook de bestuursleden van de SCME en de beheerder ontvangen geen vergoeding. Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af middels publicatie van het verslag van de secretaris en penningmeester op de website.

Wat wil het bestuur van de SCME in de periode 2025-2029 bereiken?

1. Het professioneel besturen van de SCME.
2. De continuïteit en eenheid van het Trefpunt zijn gewaarborgd, ook in financiële zin.
3. In de medische wereld s.l. (inclusief de farmacie, verpleegkunde, fysiotherapie, diergeneeskunde, tandheelkunde etc.) wordt het Trefpunt erkend als het centrum van de niet-universitaire beoefening van de medische geschiedenis.
4. De partners gebruiken het Trefpunt om hun collecties onder te brengen. Er is sprake van gezamenlijke collectievorming met onderlinge afstemming.
5. De partners besteden in hun periodieken en tijdschriften structureel aandacht aan medische geschiedenis.
6. Het Trefpunt is bij iedereen, die beschikt over collecties, welke als gevolg van bezuinigingen of om welke andere reden dan ook, bekend als gegadigde om deze collecties te herbergen.
7. Het Trefpunt is bekend als centrum voor educatie van gezondheidszorg met speciale aandacht voor de historische context.
8. Het Trefpunt is bekend bij fondsen en andere bronnen van inkomsten, welke de doelstellingen van het Trefpunt onderschrijven.

Urk, 30 december 2024